

ODDÍL 1: Identifikace látky/směsi a společnosti/podniku

1.1 Identifikátor výrobku

VONNÝ OLEJ CITRONOVÁ TRÁVA

1.2 Příslušná určená použití látky nebo směsi a nedoporučená použití

Určená použití: osvěžovač vzduchu.

Nedoporučená použití: nestanoveno.

1.3 Podrobné údaje o dodavateli bezpečnostního listu

Výrobce: **NOWE Sp. z o.o.**

Adres: ul. Sikorskiego 17, Klaudyn k/Warszawy, 05-080 Izabelin

Číslo telefonu / fax: +48 22 839 88 55

E-mailová adresa pracovníka odpovědného za bezpečnostní list: biuro@nowegroup.com.pl

1.4 Telefonní číslo pro naléhavé situace

224 91 92 93; 224 91 54 02

ODDÍL 2: Identifikace nebezpečnosti

2.1 Klasifikace látky nebo směsi

Asp. Tox. 1 H304, Skin Irrit. 2 H315, Skin Sens. 1 H317, Eye Irrit. 2 H319, Aquatic Chronic 2 H411

Při požití a vniknutí do dýchacích cest může způsobit smrt. Dráždí kůži. Může vyvolat alergickou kožní reakci. Způsobuje vážné podráždění očí. Toxický pro vodní organismy, s dlouhodobými účinky.

2.2 Prvky označení

Piktogramy určující druh nebezpečí a signální slovo

NEBEZPEČÍ

Nebezpečné látky uvedené na etiketě

Obsahuje: d-limonen; citral.

Standardní věty o nebezpečnosti:

H304 Při požití a vniknutí do dýchacích cest může způsobit smrt.

H315 Dráždí kůži.

H317 Může vyvolat alergickou kožní reakci.

H319 Způsobuje vážné podráždění očí.

H411 Toxický pro vodní organismy, s dlouhodobými účinky.

Standardizované pokyny pro bezpečné zacházení:

P102 Uchovávejte mimo dosah dětí.

P273 Zabraňte uvolnění do životního prostředí.

P301+P310 PŘI POŽITÍ: Okamžitě volejte TOXIKOLOGICKÉ INFORMAČNÍ STŘEDISKO/lékaře.

P331 NEVYVOLÁVEJTE zvracení.

P333+P313 Při podráždění kůže nebo vyrážce: Vyhledejte lékařskou pomoc/ošetření.

P337+P313 Přetrvává-li podráždění očí: Vyhledejte lékařskou pomoc/ošetření.

2.3 Další nebezpečnost

Komponenty nespĺňujú kritéria PBT nebo vPvB podle přílohy XIII nařízení REACH.

ODDÍL 3: Složení/informace o složkách

3.1 Látky

Neuvádí se.

3.2 Směsi

CAS: 5989-27-5 EINECS: 227-813-5 Indexové číslo: 601-029-00-7 Registrační číslo: -	<u>d-limonen</u> Flam. Liq. 3 H 226, Skin Irrit. 2 H315, Skin Sens. 1 H317, Asp. Tox. 1 H304, Aquatic Acute 1 H400, Aquatic Chronic 1 H410 (M=1)	5-12%
CAS: 98-55-5 EINECS: 202-680-6 Indexové číslo: - Registrační číslo: -	<u>α-terpineol</u> Skin Irrit. 2 H315, Eye Irrit. 2 H319	5-7%
CAS: 101-84-8 EINECS: 202-981-2 Indexové číslo: - Registrační číslo: -	<u>difenylether</u> Skin Irrit. 2 H315, Eye Irrit. 2 H319, Aquatic Chronic 2 H411	≤ 5%
CAS: 5392-40-5 EINECS: 226-394-6 Indexové číslo: 605-019-00-3 Registrační číslo: -	<u>citral</u> Skin Irrit. 2 H315, Skin Sens. 1B H317	< 2,2%
CAS: 112-31-2 EINECS: 203-957-4 Indexové číslo: - Registrační číslo: -	<u>decanal</u> Skin Irrit. 2 H315, Aquatic Chronic 3 H412	≤ 1%
CAS: 1222-05-5 EINECS: 214-946-9 Indexové číslo: 603-212-00-7 Registrační číslo: -	<u>galaxolid (HHCB)</u> Aquatic Chronic 1 H410, Aquatic Acute 1 H400 (M=1)	≤ 0,7%

Plné znění H vět v oddíle 16.

ODDÍL 4: Pokyny pro první pomoc

4.1 Popis první pomoci

Při styku s kůží: v případě znepokojivých příznaků kontaktujte lékaře. Odstraňte znečištěný oděv. Zasažené části pokožky důkladně omyjte vodou s mýdlem.

Při zasažení očí: v případě znepokojivých příznaků kontaktujte lékaře. Chraňte nezasažené oko, vyjměte kontaktní čočky. Zasažené oči důkladně vyplachujte vodou po dobu 10-15 min. Vyhněte se použití silného proudu vody – nebezpečí poškození rohovky.

Při požití: vyhledejte lékařskou pomoc, ukažte ošetřujícímu lékaři obal nebo etiketu. Vypláchněte ústa vodou a následně zapijte velkým množstvím vody. Nikdy nepodávejte nic ústy osobě v bezvědomí.

Při vdechnutí: v případě znepokojivých příznaků kontaktujte lékaře. Vyved'te postiženého na čerstvý vzduch a zajistěte mu teplo a klid.

4.2 Nejdůležitější akutní a opožděné symptomy a účinky

Při styku s kůží: u citlivých osob se může objevit: zarudnutí, suchá pokožka, podráždění, alergické reakce.

Při zasažení očí: zčervenání, slzení, palení, podráždění.

Při požití: možné bolesti břicha, mdloby.

Při vdechnutí: při vysoké koncentraci par může docházet k bolestem hlavy a závratím. Při požití a vniknutí do dýchacích cest může způsobit smrt.

4.3 Pokyn týkající se okamžité lékařské pomoci a zvláštního ošetření

Rozhodnutí o způsobu poskytnutí pomoci učiní lékař po důkladném zhodnocení stavu postiženého.

ODDÍL 5: Opatření pro hašení požáru

5.1 Hasiva

Vhodná hasiva: rozprášený vodní proud, pěna, oxid uhličitý, hasicí prášek.

Nevhodná hasiva: plný proud vody – nebezpečí rozšíření požáru.

5.2 Zvláštní nebezpečnost vyplývající z látky nebo směsi

Při spalování mohou vznikat toxické plyny obsahující oxidy uhlíku. Vyhýbat se produktům spalování, mohou ohrozit zdraví.

5.3 Pokyny pro hasiče

Obecná ochranná opatření typická pro případ požáru. Nepobývat v oblasti ohrožené ohněm bez vhodného ochranného oděvu odolného vůči chemickým látkám a dýchacího přístroje s uzavřeným okruhem.

ODDÍL 6: Opatření v případě náhodného úniku

6.1 Opatření na ochranu osob, ochranné prostředky a nouzové postupy

Zamezit přístup k místu nehody nepovolaným osobám do okamžiku ukončení příslušných úklidových prací. V případě velkých úniků izolujte ohroženou oblast. Používejte prostředky osobní ochrany. Vyhýbejte se zasažení pokožky a očí. Zajistěte vhodnou ventilaci.

6.2 Opatření na ochranu životního prostředí

V případě úniku většího množství výrobku podniknout opatření pro zabránění jeho uvolnění do přírodního prostředí. Informovat příslušné záchranné složky.

6.3 Metody a materiál pro omezení úniku a pro čištění

Uniklou látku zachyťte pomocí vhodného nehořlavého absorpčního materiálu (např. zemina, písek, silikagel, univerzální pojiva). Se zachycenou látkou nakládat jako s odpadem. Očistěte znečištěné místo.

6.4 Odkaz na jiné oddíly

Nakládání s odpady z výrobku – viz oddíl 13 bezpečnostního listu. Prostředky osobní ochrany – viz oddíl 8 bezpečnostního listu.

ODDÍL 7: Zacházení a skladování

7.1 Opatření pro bezpečné zacházení

Při práci s výrobkem dodržovat pravidla bezpečnosti a hygieny. Vyhýbat se zasažení očí a pokožky. Před pracovní přestávkou a po ukončení práce umýt ruce mýdlem. Nepoužité nádoby udržovat těsně uzavřené. Používat v souladu s určením. Zajistit vhodnou ventilaci prostor, v nichž je výrobek používán. Nevdechovat páry výrobku.

7.2 Podmínky pro bezpečné skladování látek a směsí včetně neslučitelných látek a směsí

Skladovat pouze v originálních, těsně uzavřených obalech. Neskladovat společně s potravinami a krmivem pro zvířata. Zajistit proti působení přímého slunečního záření. Chránit před zdroji vznícení.

7.3 Specifické konečné / specifická konečná použití

Osvěžovač vzduchu

ODDÍL 8: Omezování expozice/osobní ochranné prostředky

8.1 Kontrolní parametry

Výrobek neobsahuje složky s určenými hodnotami nejvyšších přípustných koncentrací na pracovišku.

8.2. Omezování expozice

Dodržovat obecná pravidla bezpečnosti a hygieny. Během práce nejíst, nepít a nekouřit. Před pracovní přestávkou i po ukončení práce je nutno důkladně si umýt ruce. Zajistěte dostatečnou ventilaci pracovních prostor. Zajistit bezpečnostní sprchu a zařízení pro výplach očí v blízkosti pracoviště.

Ochrana rukou a těla

Při dlouhodobém nebo častém kontaktu s výrobkem je doporučeno používání gumových rukavic.

Materiál, z něhož jsou ochranné rukavice vyrobeny, musí být nepropustný a odolný vůči působení výrobku. Výběr materiálu rukavic je nutno provést podle času průniku, permeability a degradace. Na výběr vhodných rukavic nemá vliv pouze použitý materiál, ale také jiné kvalitativní parametry, které se liší v závislosti na výrobcí. Od výrobce rukavic je nutno získat informace o přesném času průniku a dodržovat ho.

Ochrana očí

Při běžném používání není požadována. V případě nebezpečí zasažení očí používejte těsné ochranné brýle.

Ochrana dýchacích cest

Při běžném používání není požadována.

Při výběru prostředků osobní ochrany je nutno zohlednit koncentraci a formu výskytu látky na pracovišti, způsoby expozice, délku trvání expozice a činnost prováděnou zaměstnanci. Zaměstnavatel je povinen zajistit ochranné prostředky, které splňují veškerá kvalitativní kritéria, a také jejich údržbu a čištění.

Kontrola expozice životního prostředí

Zabránit úniku velkého množství výrobku do podzemních vod, kanalizace, stok nebo půdy.

ODDÍL 9: Fyzikální a chemické vlastnosti

9.1 Informace o základních fyzikálních a chemických vlastnostech

skupenství:	kapalina
barva:	světle žlutá
zápach:	příjemný
prahová hodnota zápachu:	není určeno
pH:	nestanoveno
bod tání / bod tuhnutí:	nestanoveno
počáteční bod varu:	nestanoveno
bod vzplanutí:	65°C
rychlost odpařování:	nestanoveno
hořlavost (pevné látky, plyny):	neuvádí se
dolní/horní mezní hodnoty hořlavosti nebo výbušnosti:	nestanoveno
tlak páry:	nestanoveno
hustota páry:	nestanoveno
hustota:	0,9420 – 1,0020 g/cm ³
rozpuštěnost:	ve vodě nerozpustný
rozdělovací koeficient: n-oktanol/voda:	nestanoveno
teplota samovznícení:	nestanoveno
teplota rozkladu:	nestanoveno
výbušné vlastnosti:	nevykazuje
oxidační vlastnosti:	nevykazuje
viskozita:	nestanoveno

9.2 Další informace

Žádné výsledky doplňkových testů.

ODDÍL 10: Stálost a reaktivita

10.1 Reaktivita

Výrobek je reaktivní, nepodléhá nebezpečné polymerizaci. Viz body 10.3-10.5.

10.2 Chemická stabilita

Při předepsaném způsobu používání a skladování je výrobek stabilní.

10.3 Možnost nebezpečných reakcí

Nebezpečné reakce nejsou známy.

10.4 Podmínky, kterým je třeba zabránit

Vyhýbat se zdrojům tepla a přímému slunečnímu záření.

10.5 Neslučitelné materiály

Silné oxidanty, kyseliny, zásady.

10.6 Nebezpečné produkty rozkladu

Nejsou známy.

ODDÍL 11: Toxikologické informace

11.1 Informace o toxikologických účincích

Informace týkající se akutních a/nebo zpožděných účinků expozice byly uvedeny na základě informací o klasifikaci výrobku a/nebo toxikologických výzkumů a znalostí a zkušeností výrobce.

Akutní toxicita

Na základě dostupných údajů nejsou klasifikační kritéria splněny.

Žíravost/dráždivost pro kůži

Dráždí kůži.

Vážné poškození očí / podráždění očí

Způsobuje vážné podráždění očí.

Senzibilizace dýchacích cest / senzibilizace kůže

Může vyvolat alergickou kožní reakci.

Mutagenita v zárodečných buňkách

Na základě dostupných údajů nejsou klasifikační kritéria splněny.

Karcinogenita

Na základě dostupných údajů nejsou klasifikační kritéria splněny.

Toxicita pro reprodukci

Na základě dostupných údajů nejsou klasifikační kritéria splněny.

Toxicita pro specifické cílové orgány – jednorázová expozice

Na základě dostupných údajů nejsou klasifikační kritéria splněny.

Toxicita pro specifické cílové orgány – opakovaná expozice

Na základě dostupných údajů nejsou klasifikační kritéria splněny.

Nebezpečnost při vdechnutí

Při požití a vniknutí do dýchacích cest může způsobit smrt.

ODDÍL 12: Ekologické informace

12.1 Toxicita

Toxicita složek

d-limonen

Toxicita pro dafnie EC₅₀ 0,421 mg/dm³/48h/*Daphnia magna* (metoda: US EPA, 1990b)

Toxicita pro ryby LC₅₀ 0,702 mg/dm³/96h/*Pimephales promelas* (metoda: US EPA, 1990b)

Toxicita směsi

Toxický pro vodní organismy, s dlouhodobými účinky.

12.2 Perzistence a rozložitelnost

Není určeno.

12.3 Bioakumulační potenciál

Výrobek nemá bioakumulační potenciál.

12.4 Mobilita v půdě

Výrobek není mobilní v půdě. Nízká mobilita ve vodním prostředí.

12.5 Výsledky posouzení PBT a vPvB

Komponenty nespĺňují kritéria PBT nebo vPvB podle přílohy XIII nařízení REACH.

12.6 Jiné nepříznivé účinky

Výrobek nemá vliv na globální oteplování a ničení ozonové vrstvy.

ODDÍL 13: Pokyny pro odstraňování

13.1 Metody nakládání s odpady

Pokyny pro zacházení se směsí: likvidovat v souladu s platnými předpisy. Malá množství lze odstraňovat společně s komunálním odpadem. Zbytková množství výrobku skladovat v originálních nádobách. Je-li to možné, je upřednostňována recyklace. Kód odpadu je nutno přiřadit individuálně v místě jeho vzniku.

Pokyny pro zacházení s použitými obaly: využití / recyklaci / likvidaci odpadních obalů je nutno provádět v souladu s platnými předpisy. Pouze důkladně vyprázdněné obaly mohou být odevzdány k recyklaci. Obaly pro jedno použití předat k likvidaci.

Právní akty Evropských společenství: nařízení Evropského Parlamentu a Rady: 2008/98/ES i 94/62/ES.

Právní předpisy o odpadech v CR: Zákon c. 185/2001 Sb., zákon c.477/2001 Sb.

ODDÍL 14: Informace pro přepravu

14.1 UN číslo

UN 3082

14.2 Oficiální (OSN) pojmenování pro přepravu

ADR **LÁTKA OHROŽUJÍCÍ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, KAPALNÁ, J.N.**

IMDG **ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, LIQUID, N.O.S.**

IATA **ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, LIQUID, N.O.S.**

14.3 Třída/třídy nebezpečnosti pro přepravu

9

14.4 Obalová skupina

III

14.5 Nebezpečnost pro životní prostředí

Výrobek nebezpečný pro životní prostředí ve smyslu přepravních předpisů.

14.6 Zvláštní bezpečnostní opatření pro uživatele

Pokud jakékoli látky unikly a rozsypany se nebo se rozlily ve vozidle nebo v kontejneru, nesmí být toto vozidlo ani kontejner znovu použit(o) před tím, než byl(o) řádně vyčištěn(o) a, pokud je to nezbytné, desinfikován(o) a dekontaminován(o). Jakékoli jiné věci a předměty, které byly přepravovány v tomtéž vozidle nebo kontejneru, musí být překontrolovány z hlediska jejich možné kontaminace.

14.7 Hromadná přeprava podle přílohy II úmluvy MARPOL a předpisu IBC

Neuvádí se

ODDÍL 15: Informace o předpisech

15.1 Předpisy týkající se bezpečnosti, zdraví a životního prostředí/specifické právní předpisy týkající se látky nebo směsi

Zákon c. **350/2011** Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů – v platném znění včetně prováděcích předpisů k tomuto zákonu.

Zákon c. **258/2000** Sb., o ochraně veřejného zdraví – v platném znění.

Zákon c. **111/1994** Sb., o silniční dopravě a vyhláška c. 64/1987 Sb., o evropské dohodě o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR) v platném znění.

Zákon c. **477/2001** Sb. o obalech v platném znění.

Zákon c. **262/2006** Sb., zákoník práce v platném znění.

Narřízení vlády c. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci – v platném znění.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. **1907/2006** ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. **1272/2008** ze dne 16. prosince 2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006 **2015/830/UE** ze dne 28. května 2015, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH)

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) č. **98/2008** ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic (Text s významem pro EHP).

Směrnice evropského parlamentu a rady, kterou se mění směrnice **94/62/ES** o obalech a obalových odpadech za účelem omezení spotřeby lehkých plastových nákupních tašek.

15.2 Posouzení chemické bezpečnosti

Pro směs není požadováno hodnocení chemické bezpečnosti.

ODDÍL 16: Další informace

Plné znění H vět v oddíle 3 bezpečnostního listu

H226	Hořlavá kapalina a páry.
H304	Při požití a vniknutí do dýchacích cest může způsobit smrt.
H315	Dráždí kůži.
H317	Může vyvolat alergickou kožní reakci.
H319	Způsobuje vážné podráždění očí.
H400	Vysoce toxický pro vodní organismy.
H410	Vysoce toxický pro vodní organismy, s dlouhodobými účinky.
H411	Toxický pro vodní organismy, s dlouhodobými účinky.
H412	Škodlivý pro vodní organismy, s dlouhodobými účinky.

Vysvětlivky zkratk a akronymů

PBT	Perzistentní, Bioakumulativní a Toxická
vPvB	vysoce Perzistentní a vysoce Bioakumulativní
DNEL	Odvozená úroveň, při které nedochází k nepříznivým účinkům na lidské zdraví
PNEC	Předpokládaná koncentrace, při které nedochází k nepříznivým účinkům na životní prostředí
Eye Irrit. 2	Podráždění očí kategorie 2
Asp. Tox. 1	Nebezpečná při vdechnutí 1
Acute Tox. 3,4	Akutní toxicita kategorie 3,4
Aquatic Acute 1	Nebezpečný pro vodní prostředí 1
Aquatic Chronic 1,2,3	Nebezpečný pro vodní prostředí kategorie 1,2,3
Flam. Liq. 2,3	Hořlavá kapalina kategorie 2,3
Skin Sens. 1	Senzibilizace kůže kategorie 1
Skin Irrit. 2	Dráždivost pro kůži kategorie 2
IATA	Mezinárodní organizace pro civilní letectví / Mezinárodní asociace leteckých dopravců.
IMDG	Mezinárodní námořní řád pro nebezpečné věci.
ADR	Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí.
RID	Řád pro mezinárodní železniční přepravu nebezpečných věcí.

Školení

Před zahájením práce s výrobkem je uživatel povinen seznámit se s pravidly pro bezpečnost a hygienu práce týkající se zacházení s chemickými látkami a absolvovat příslušné školení na pracovišti. Osoby vykonávající činnost související s přepravou nebezpečných věcí ve smyslu dohody ADR musí být náležitě vyškoleny v oblasti výkonu svých povinností (obecné školení, školení na pracovišti a školení bezpečnosti práce).

Odkazy na klíčovou literaturu a zdroje dat

Bezpečnostní list byl vypracován na základě bezpečnostních listů jednotlivých složek, údajů z literatury, internetových databází (např. ECHA, TOXNET, COSING) a dosavadních znalostí a zkušeností při zohlednění aktuálně platných právních předpisů.

Klasifikace a procedury použité při klasifikaci směsi dle nařízení ES č. 1272/2008

Klasifikace provedena na základě fyzichemických vlastností směsi a obsahu škodlivých složek prostřednictvím výpočetní metody v souladu s nařízením ES č. 1272/2008 v jeho pozdějším znění.

Shora uvedené informace vznikly na základě dostupných údajů charakterizujících produkt, jakož i zkušeností a znalostí, jakou v tomto směru má výrobce. Tyto informace jsou však předávány bez záruky považované za závaznou (přímých i nepřímých). Mimo možností naší kontroly se nachází skladování, používání, likvidace, a také podmínky a způsoby zacházení s tímto materiálem. Z těchto důvodů nemůžeme odpovídat za ztráty, zničení a náklady, které vyplývají, nebo jsou jiným způsobem spojeny se skladováním, používáním, likvidací, nebo způsobem zacházení s materiálem. Předmětný bezpečnostní list byl připraven pouze za účelem poskytnutí informací v oblasti ohrožení zdraví, bezpečnosti a ochrany životního prostředí. Nejedná se o specifikaci produktu a nemůže to být také považováno za prezentaci údajů uváděných v předmětné specifikaci.